

TECHNIK BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

1. Cele kształcenia

Po odbyciu praktyki słuchacz powinien umieć:

- rozróżniać zagrożenia związane z czynnikami materialnego środowiska pracy,
- określić zadania służby bhp w zakładzie pracy oraz określić zasady współpracy tej służby z innymi służbami w zakładzie,
- stosować odpowiednie metody i sposoby dokonywania kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie,
- prowadzić dochodzenie powypadkowe,
- identyfikować podstawowe rodzaje zanieczyszczeń pochodzących z prowadzonego procesu produkcji,
- organizować pracę biurową,
- korzystać z Polskich Norm określających wymagania bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska,
- rozróżnić różne rodzaje dokumentacji istniejącej w zakładzie (dokumentacja technologiczna, konstrukcyjna, techniczno-ruchowa itp. i określić jej obieg,
- zorganizować i wyposażyć stanowisko pracy do wykonania określonego zadania.

2. Materiał kształcenia

Podział materiału kształcenia

Semestr I – 2 tygodnie = 10 dni	
Dział I	Czynności organizacyjno – porządkowe
Dział II	Planowanie i przygotowanie produkcji
Dział III	Dział głównego technologa
Dział IV	Dział głównego mechanika
Dział V	Dział kontroli technicznej
	Zakończenie praktyki, czynności organizacyjno - porządkowe
Semestr II – 2 tygodnie = 10 dni	
Dział I	Czynności organizacyjno – porządkowe
Dział II	Dział bhp
Dział III	Dział ochrony środowiska
	Zakończenie praktyki, czynności organizacyjno - porządkowe

Semestr I

Dział I Czynności organizacyjno – porządkowe (1 dzień)

Ogólne zapoznanie z organizacją zarządzania i strukturą produkcyjną zakładu. Zapoznanie z regulaminem praktyki. Przepisy bhp i ppoż. w zakładzie. Zapoznanie z harmonogramem praktyki.

Załatwienie czynności związanych z rozpoczęciem praktyki. Zapoznanie słuchacza z działami w których odbywać będą praktykę.

Dział II Planowanie i przygotowanie produkcji (2 dni)

Zapoznanie się z obiegiem dokumentacji, przygotowanie produkcji, przyjmowanie zleceń do produkcji, wystawianie kart obiegowych na poszczególne partie wyrobów. Opracowanie technologicznych norm pracy, norm zużycia materiałowego.

Dział III Dział głównego technologa (2 dni)

Zapoznanie z organizacją i zadaniami działu. Zaznajomienie się z czynnikami organizacyjno – technicznymi i kolejnością projektowania procesów technologicznych i opracowaną dokumentacją. Zapoznanie się z analizą ekonomiczną metod produkcji. Zaznajomienie się z organizacją biura technologicznego.

Dział IV Dział głównego mechanika (3 dni)

Zapoznanie z organizacją i zadaniami działu. Zadania służby remontowej i jej organizacja. Zapoznanie z rodzajami napraw maszyn i urządzeń oraz planowaniem napraw – cykle remontowe. Paszportyzacja maszyn. Zasadnicze operacje występujące przy naprawach.

Dział V Dział kontroli technicznej (1 dzień)

Zapoznanie się z pracą działu kontroli technicznej z zadaniami i organizacją kontroli technicznej. Zapoznanie z organizacją i wyposażeniem izby pomiarów. Gospodarka sprzętem pomiarowym w zakładzie.

Zakończenie praktyki (1 dzień)

Przedłożenie sprawozdania z praktyk. Załatwienie czynności związanych z zakończeniem praktyki. Zakończenie pracy w działach specjalizacyjnych. Omówienie i podsumowanie praktyki przez opiekuna.

Semestr II

Dział I Czynności organizacyjno – porządkowe (1 dzień)

Zapoznanie się z wydziałami, w których będzie odbywała się praktyka oraz z harmonogramem praktyki. Przeszkolenie ogólne bhp. Zagadnienie ppoż. Czynności związane z rozpoczęciem praktyki.

Dział II Dział bhp (5 dni)

Zadanie komórki bhp. Zasady dokonywania kontroli bhp w zakładzie. Dochodzenie powypadkowe – dokumentacja powypadkowa. Ocena budynków i pomieszczeń pracy oraz maszyn i urządzeń pod względem bhp. System przeciwpożarowy w zakładzie. Organizacji i metody pracy służby bhp. Rodzaje dokumentacji prowadzonej przez bhp, współdziałanie z innymi służbami w zakładzie oraz organami nadzoru i kontroli warunków pracy. Organizacja szkolenia w zakresie bhp. Interpretacja przepisów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dział III Dział ochrony środowiska (2 dni)

Zadania i uprawnienia działu ochrony środowiska. Interpretacja przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska. Stosowane techniki ochronne w zakresie ochrony środowiska. Kontrola przedsiębiorstwa w zakresie przestrzegania obowiązków ochrony środowiska. System kar za naruszenie wymagań ochrony środowiska. Dokumentacja w zakresie ochrony środowiska.

Zakończenie praktyki (1 dzień)

Przedłożenie sprawozdanie z praktyki. Zaliczenie praktyki. Załatwienie czynności związanych z zakończeniem praktyki.

3. Uwagi o realizacji praktyki

Praktyka zawodowa ma duży udział w przygotowaniu do zawodu. Biorąc pod uwagę fakt, że słuchacze w krótkim okresie czasu powinni przygotować się od strony praktycznej do wykonania zawodu w trudnych i skomplikowanych warunkach organizacyjno – produkcyjnych, należy stwarzać warunki do samodzielnego działania słuchaczy oraz prawidłowego kształtowania umiejętności i nawyków w wykonywaniu zadań zawartych w programie nauczania.

Praktyka zawodowa organizowana dla słuchaczy w semestrze I ma charakter organizacyjno – techniczny. W swoich założeniach obejmuje zapoznanie się z organizacją działów mających wpływ na funkcjonowanie zakładu oraz praktyczne stosowanie zasad bhp na terenie zakładu.

Organizacyjno – techniczny charakter polityki stawia przed szkołą i zakładem pracy zadanie zapewnienia prawidłowych warunków organizacyjno – dydaktycznych dla realizacji materiału nauczania.

Przed przygotowaniem praktyki zawodowej szkoła powinna dokładnie poznać profil produkcji.

Praktyki zawodowe powinny odbywać się w najlepiej zorganizowanych i dobrze prowadzonych zakładach pracy. O pomyślnym wyniku praktyk decydują w znacznym stopniu: właściwa organizacja i odpowiednie przygotowanie zajęć przewidzianych w programie.

Praktyka zawodowa w semestrze II ma za zadanie bliższe zapoznanie się z warunkami przyszłej pracy zawodowej technika bezpieczeństwa i higieny pracy.

W ostatnim dniu praktyki przeprowadza się egzamin w celu sprawdzenia u poszczególnych słuchaczy wiadomości i umiejętności wyniesionych z praktyki.

Na ocenę końcową składają się:

- ocena i opinia kierowników poszczególnych komórek,
- sprawozdanie z praktyki (zeszyt praktyk),
- ocena z egzaminu.

W czasie praktyk można również stosować wycieczki, spotkania i zajęcia instruktażowo – szkoleniowe prowadzone ze specjalistami zakładu w tym, pokazy, demonstracje, obserwacje i instruktaże.

Praktyki zawodowe

Kierunek: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy

Praktyki zawodowe		
Lp.	Uszczegółowione efekty kształcenia Słuchacz po zrealizowaniu zajęć potrafi	Materiał kształcenia
1.	przeprowadzić kontrolę maszyn i urządzeń mechanicznych, elektrycznych oraz aparatury chemicznej pod kątem oceny zagrożeń związanych z ich eksploatacją;	<ul style="list-style-type: none"> – Planowanie i przeprowadzanie kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwie. – Dokumentacja i analiza pokontrolna. – Ocena doboru środków ochrony indywidualnej i zbiorowej. – Tworzenie i opiniowanie instrukcji bhp na poszczególnych stanowiskach pracy. – Interpretacja badań środowiskowych. – Udział w ustalaniu przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy, Dokumentacja powypadkowa. – Udział w dokonywaniu oceny i dokumentowaniu ryzyka zawodowego. – Inicjowanie i rozwijanie na terenie zakładu pracy różnych form popularyzacji problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy.
2.	przeprowadzić analizę i ocenę zagrożeń wynikających z użytkowania maszyn i urządzeń mechanicznych, elektrycznych oraz aparatury chemicznej stosowanych na określonych stanowiskach pracy;	
3.	podjąć działania mające na celu eliminację zagrożeń wynikających z użytkowania maszyn i urządzeń mechanicznych, elektrycznych oraz aparatury chemicznej stosowanych na określonych stanowiskach pracy;	
4.	wskazać sposoby eliminowania zagrożeń wynikających z użytkowania maszyn i urządzeń mechanicznych, elektrycznych oraz aparatury chemicznej stosowanych na określonych stanowiskach pracy;	
5.	zidentyfikować zagrożenia wynikające z prowadzenia prac budowlanych;	
6.	zidentyfikować zagrożenia wynikające z prowadzenia prac transportowych;	
7.	przeprowadzić analizę i ocenę zagrożeń wynikających z prowadzenia prac budowlanych i transportowych;	
8.	wskazać sposoby eliminowania zagrożeń wynikających z prowadzenia prac budowlanych i transportowych;	
9.	dokonać przeglądu obiektów, pomieszczeń i stanowisk pracy pod względem zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;	
10.	dokonać analizy danych uzyskanych podczas przeglądów obiektów, pomieszczeń i stanowisk pracy pod względem zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;	
11.	opracować na podstawie analizy danych, uzyskanych podczas przeglądów obiektów, pomieszczeń i stanowisk pracy wnioski prewencyjne i zalecenia;	
12.	wydać opinię pokontrolną z przeprowadzonego przeglądu obiektów, pomieszczeń i stanowisk pracy, pod względem ich zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;	
13.	przeprowadzić kontrolę maszyn i urządzeń technicznych pod kątem przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;	
14.	przeprowadzić analizę danych uzyskanych w wyniku kontroli maszyn i urządzeń technicznych pod kątem przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;	
15.	przygotować raport z przeprowadzonej kontroli maszyn i urządzeń technicznych w przedsiębiorstwie;	
16.	sprawdzić prawidłowość i częstotliwość przydziału środków ochrony indywidualnej z wytycznymi przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;	
17.	sprawdzić prawidłowość i częstotliwość przydziału odzieży i obuwia roboczego z wytycznymi przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;	
18.	przeprowadzić pomiary środowiskowe czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;	
19.	przeprowadzić pomiary czynników uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy;	
20.	zinterpretować wyniki badań i pomiarów czynników środowiska pracy	
21.	ocenić na podstawie badań wprowadzane do stosowania w zakładzie pracy substancje materiały i procesy technologiczne pod kątem ich szkodliwości dla zdrowia i zagrożeń wypadkowych;	
22.	ocenić poziom ryzyka zawodowego powodowanego przez czynniki niebezpieczne, chemiczne, fizyczne, biologiczne i psychofizyczne występujące w środowisku pracy;	

23.	określić sposoby ograniczenia i eliminowania, czynników niebezpiecznych, chemicznych, fizycznych, biologicznych i psychofizycznych występujących w środowisku pracy;	
24.	ocenić ryzyko zawodowe na stanowiskach pracy;	
25.	opracować dokumentację oceny ryzyka na stanowisku pracy;	
26.	zbadać okoliczności wypadku przy pracy;	
27.	ustalić przyczyny wypadku przy pracy;	
28.	skompletować dokumentację powypadkową;	
29.	sporządzić protokół powypadkowy dla określonego wypadku przy pracy;	

Planowane zadania

Wypadek przy pracy i procedury postępowania.

W oparciu o zainscenizowany w przedsiębiorstwie wypadek przy pracy w sposób zgodny z procedurami prawnymi, udokumentuj miejsce zdarzenia wypadkowego, przeprowadź przesłuchanie poszkodowanego i świadka wypadku. Sporządź protokół przesłuchania i opracuj dokumenty wypadku przy pracy. Wypełnij protokół powypadkowy. Sporządź dokumentację wypadku wykorzystując narzędzia ICT. Zadanie wykonują uczniowie indywidualnie. Podsumowaniem wykonania ćwiczenia powinna być dyskusja dotycząca planowania wykonania zadania.

Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne

Środki dydaktyczne

Środki dydaktyczne wspomagające realizację praktyk zawodowych uczniów kształcących się w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy:

- urządzenia multimedialne,
- stanowiska komputerowe,
- pakiet programów biurowych,
- instrukcje i teksty przewodnie do wykonania zadania,
- niezbędna literatura uzupełniająca (akty prawne, normy, książki i czasopisma dotyczące zagadnień wypadków przy pracy i procedur postępowania powypadkowego),
- filmy i prezentacje multimedialne dotyczące zasad dokumentowania miejsca zdarzenia wypadkowego, prowadzenia przesłuchania poszkodowanego i świadka.
- wzory protokołów przesłuchania poszkodowanego i świadka oraz protokołów powypadkowych sporządzanych przez służby BHP.

Zalecane metody dydaktyczne

Oprócz zdobywania wiadomości i nabywania umiejętności w procesie kształcenia należy zwrócić uwagę na kształtowanie umiejętności samokształcenia, samodzielności myślenia i analizowania zjawisk, współpracy w grupie oraz komunikatywności. W związku z tym w czasie odbywania zajęć wskazane jest stosowanie metod aktywizujących.

Dominującymi metodami powinny być metoda analizy przypadków, metoda tekstu przewodniego oraz metoda projektów.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy indywidualnej uczniów, w szczególnych przypadkach w grupach 2 – 3-osobowych (wtedy, gdy indywidualne wykonanie zadania nie jest możliwe lub jest utrudnione).